

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 21 Haziran 2021
Sayı : 1814

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Av. Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

M. Bakan

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	→ Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih : 22 Haziran 2021	Esas No: 2/3702

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİGİ
22 Haziran 2021
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
22 Haziran 2021
No. 831698
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde mutlu bir azınlık refah içinde yaşarken, vatandaşlarımızın çoğunluğu ise yarınından emin olmadan yaşam mücadelesi vermektedir. İktidar sürekli olarak ekonomik alanda gerçekleştirdiklerini rakamlar ve resmi istatistik verileri üzerinden açıklamaya çalışmaktadır. Öncelikle bu oranların tek başına herhangi bir anlamı yoktur. Önemli olan nokta edinilen değerin sosyal sınıflar arası dağılımıdır. Bu durum yaratılan değerden kimin ne kadar pay aldığı ve yoksulluk gibi konularla doğrudan ilişkilidir. Gelir eşitsizliğinin artması farklı gelir grubuna mensup yurttaşlarımız arasındaki sosyal ve ekonomik uçurumu her geçen gün daha fazla artırmaktadır. Bununla birlikte TÜİK ise, yasada belirtilen güvenilirlik, tutarlılık, tarafsızlık ilkelerini ihlal ederek, yanlı istatistik üretme ve takdim tarzıyla yaşanan çarpıklığı kamufle etmeye çalışmaktadır.

Türkiye, OECD ülkeleri içinde genç işsizliği en yüksek ülke olmanın utancını yaşamaktadır. Liyakat sistemi yerine **nepotizm, iltimas, torpil** anlayışını egemen kılan anlayış nedeniyle, Türkiye yetişen yüksek eğitilmiş, zeki gençlerinin büyük bölümünü kaybetmektedir. Kariyer ve iş bulma konusundaki umutsuzluğun yanı sıra Türkiye’de ifade özgürlüğünün olmadığı düşünülmesi beyin göçü nedeniyle yaşadığımız entelektüel çölleşmenin temel nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır.

Nisan 2021 verilerine göre dört kişilik bir ailenin aylık sınırı 2 bin 816 lira, yoksulluk sınırı ise 9 bin 739 lira olarak hesaplanırken, vatandaşların “asgari ücret” adı verilen sefalet ücretiyle geçinmesi beklenirken, 13 milyon emeklinin yaklaşık yüzde sekseni aylık sınırı altında maaş alırken vatandaşa daha da çok kemer sıkmaları dayatılırken “itibardan tasarruf etmeyen” iktidar sahipleri ise birden fazla yerden farklı isimlerde maaş almaktadır. Bir tarafta hiçbir geliri olmayan işsiz milyonlar ve geçinmekte güçlük çeken vatandaşlarımız varken, diğer tarafta iki veya daha fazla yerden maaş alan Bakan Yardımcıları, üst kurul üyeleri, bürokratlar ve önceki dönem milletvekilleri bulunmaktadır. Ülkede yaratılan katma değeri mutlu bir azınlığının elinde toplamak sorunları çözmeyeceği gibi aksine artıracaktır. İktidar, ekonomide rakamların -işine geldiği kısımları söyleyip işine gelmeyen kısımlarını atlayarak- bir Türkiye profili çizmeye çalışmaktadır. Ancak hükümet yetkililerinin bize anlattığı Türkiye ile gezdiğimiz gördüğümüz, iç içe yaşadığımız insanlarımızın Türkiye’si çok farklıdır. Bazı kesimlerin yaşam standardı ciddi şekilde yükseltilirken, bazı kesimlerin değerinden

güne düşürülmektedir. Birileri refah içinde, diğerleri ise yarınından emin olmadan yaşamaya devam etmektedir. Vatandaşlarımız varoluş mücadelesi verirken çaresizlikten eline "iş, aş" yazıp intihar ettikleri unutulmamalıdır. İşe alım sürecini dahi partizanlaştıran iktidarın, kamu iştiraklerini kendi bürokratları için ek gelir kaynağı veya arpalık olarak kullanması kabul edilemez.

Yoksulluk, hem insanlığın hem de ülkemizin en önemli sosyo-ekonomik sorunlarından birisidir. Yoksulluk öncelikle ekonomik bir problemdir. Ülkelerin yoksulluğu kaynak yetersizliğine, üretim faktörlerinin adaletsiz dağılımına, üretimin niteliğine, niceliğine, pazardaki talebine bağlanabilir. Bir ülke ekonomisinin ticaret hacmi dar, girdileri kısıtlıysa, bir de büyük ülkelerden alınan borçlar faizleriyle birlikte ödenmeye çalışılıyorsa yoksulluk kaçınılmaz sonuçtur. Türkiye gibi faktör dağılımı açısından şanslı olup da iktidar eliyle yoksul bırakılan ülkeler de vardır. Buradaki yoksulluk faktör yetersizliğiyle değil tamamen ekonomi yönetimi yoksunluğuyla ve iktidarın tercihleriyle açıklanabilir.

Devlet yönetiminde önemli görevler üstlenen kişilerin, farklı kurumların yönetim kurulu üyeliklerinden de ayrıca maaş almaları sadece ekonomik olarak değil ahlaki olarak da yozlaşmaya neden olduğu gibi devlet yönetiminde de zaafa neden olmaktadır.

Örneğin; Ulaştırma Bakan Yardımcısı aynı zamanda Türk Telekom Yönetim Kurulu Başkanı. Hem denetleme yetkisi var hem de denetlediği şirketin yönetiminde yer alıyor. Bir diğer örnek, Cumhurbaşkanı Sözcüsü, TÜRKSAT'ın Yönetim Kurulu'nda yer alıyor. Birden fazla maaş alan siyasetçiler ve bürokratlar her gün basının ve sosyal medyanın ana gündemini oluşturmaktadır.

Bugün Cumhur İttifakı içinde yer alan siyasetçi ve bürokratların oluşturduğu dar bir kadronun ana görevlerinin yanında birden fazla kritik devlet kurumunda görev alması, bir yandan gelir adaletsizliğini derinleştirirken diğer yandan liyakat yerine sadakat, emeğin yerine partizanlığın galip gelmesi toplumdaki adalet duygusunu zedelemektedir. Bu aynı zamanda iktidarın, çevresinde yer edinenlere pay, parsel, ihale, görev dağıtması birtakım ekipleşmeleri de doğurmaktadır.

Diğer yandan kamuda çalışan memur ve diğer kamu görevlilerinden emeklilikleri sonrasında kamuda yeniden görevlendirilenlerin emekli aylıkları kesilirken yukarıda bahsettiğimiz mutlu azınlığa tanınan emekli aylığının kesilmeksizin görev aylık veya ücretini alabilmesi ayrıcalığı da yine adalet duygusunu zedeleyici bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonuç olarak kamu görevi kutsaldır, gerekirse fedakarlık

bulunulur ancak asla zenginleşme makamı olarak görülemez. Bu anlamda kamudan farklı isimler altında birden fazla ücret almak yerine, serbest çalışıp ya da özel sektörde görev alıp yeteneklerini o alanda sergileyerek dilediklerince para kazanmaları da mümkündür. Bununla birlikte, aynı anda farklı stratejik kurumlarda görev yapan kişilerde böylesine güç toplanması da doğru değildir. Bu durumun öngörülebilir olduğu kadar öngörülemeyen olumsuz sonuçları olmuştur ve tedbir alınmadığı sürece de olması muhtemeldir. Ülkemizde kamu gibi en yüce görevi en iyi şekilde yerine getirebilecek kabiliyette yetişmiş cevherlerimiz vardır. Devletin, bir avuç mutlu azınlık ve yandaşlar tarafından zenginleşme ve nüfuz alanı olması asla kabul edilemez.

Söz konusu kanun teklifi bürokrat ve siyasetçilerin kamu görevlilerine getirilen yasak kapsamına alınıp hem emekli aylığı alıp hem de kamudan ücret almasının engellenmesi ile kamu kurumlarında birden fazla görevde bulunarak birden fazla ücret veya aylık almasını, huzur hakkı veya başka adlarla nitelendirilen ve ücret benzeri ödemeler almasını engellemeyi amaçlamaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile 5335 sayılı Kanunun 30. Maddesinde düzenlenen sosyal güvenlik kurumlarından emekli aylığı alanlardan kamuda çalışmaya başlayanların emekli aylığının kesilmesine ilişkin hükmün istisnası olarak düzenlenmiş bazı görevler ve görevlilerle ilgili emekli aylığının kesilmemesine ilişkin istisnai düzenlemelerin kaldırılarak bu kişilerin de kamu görevlilerinin tabi olduğu kısıtlamaya dahil edilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- Madde ile kamuda görev alanların kamu tüzel kişiliklerinde ikinci bir görev veya yönetim, denetim, kurul, organ üyeliği gibi görevlere getirilmesi halinde bunlara asli görevleri nedeniyle ödenen aylık veya ücret dışında ayrıca bir ek ödeme veya ücret ödenmemesi amaçlanmıştır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki “Cumhurbaşkanı tarafından atanan veya görevlendirilenler” ile “yükseköğretim kurumlarının öğretim üyeliklerine ve Sağlık Bakanlığının tabip ve uzman tabip kadrolarına yapılacak atamalar” ibareleri, dördüncü fıkrasının (b) ve (j) bentleri, dördüncü fıkrasının (h) bendindeki “Özel kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde emeklilik veya yaşlılık aylığı kesilmeksizin çalıştırılma veya görev yapma hakkı verilenlerden Cumhurbaşkanı tarafından atanan veya görevlendirilenler ve” ibaresi, madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2 – 5335 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

““MADDE 35- (1) Cumhurbaşkanlığı Teşkilatında görev yapanlara, Bakanlar ve bakan yardımcılara, 3 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usullerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında görev yapanlara ve 657 sayılı Kanunun 4. Maddesi kapsamında memur ve diğer kamu görevlisi olanlara; aşağıdaki kamu kurum ve tüzel kişilerinin her türlü yönetim, denetim ile diğer organlarında görev almaları halinde, kamudaki asli görevi ve/veya kadro veya pozisyonu nedeniyle ödenen ücret veya aylık haricinde 31/12/1960 tarih ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 61. Maddesi çerçevesinde ücret niteliği taşıyan aylık, ücret, huzur hakkı, ödenek, hizmet sonu ödeneği, tazminat, temettü, kâr payı, prim vb. adlar altında nakdi veya ayni bir ödeme yapılamaz.

a) 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kurumları ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunlarla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları, özel kanunlarla kurulan kuruluş ve teşekküller ile hizmetlerini genel bütçenin transfer tertiplerinden yardım alarak yürüten kamu kurum ve kuruluşları,

b) Kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun çerçevesinde özelleştirme kapsamunda

veya programında bulunan kuruluşlardan sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait olanlar,

c) İl özel idareleri, belediyeler, bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile bağlı kuruluşları, müessese ve işletmeleri,

ç) Diğer kamu kurum ve kuruluşları,

d) Kamu kurum ve kuruluşlarının, il özel idarelerinin, belediyelerin ve bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile bağlı kuruluşlarının Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketler ile kooperatifler,

e) Bankalar, borsalar ve bunların müessese, teşebbüs, işletme ve iştirakleri ile özel Kanun ile kurulmuş ve sermayesinin tamamı Hazineye ait kuruluşlar,

f) 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa göre kurulan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları,

Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

